

Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με αίτημα χορήγησης πληροφοριών εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή - Έρευνα ίδιας πρωτοβουλίας, σχετ. ΟΙ/3/2003/JMA, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αλληλογραφία - 18/12/2007

Υπόθεση ΟΙ/3/2003/JMA - Εκκίνηση έρευνας στις 19/11/2003 - Απόφαση στις 04/07/2007

Ανάλυση της προόδου που έχουν σημειώσει τα ευρωπαϊκά σχολεία όσον αφορά την ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες Εισαγωγή

Το Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων υιοθέτησε το 1999 το πρώτο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα σχετικά με την ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ) και, το 2005, ενέκρινε αναθεωρημένη έκδοση του προγράμματος αυτού (1) (εφεξής «το πρόγραμμα»). Ως μαθητές με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες θεωρούνται τα παιδιά που έχουν σωματικές, διανοητικές ή συμπεριφορικές δυσκολίες, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητα συμμετοχής τους στην κανονική εκπαίδευση.

Το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στη σχολική ζωή. Χάρη στη σχολική ένταξη, και με την κατάλληλη βοήθεια, θα δοθεί η δυνατότητα στους μαθητές με ΕΕΑ να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να σημειώσουν πρόοδο στη κανονική τάξη στην οποία ανήκουν με βάση την ηλικία τους, υπό την προϋπόθεση ότι το επιτρέπουν οι ικανότητές τους (2).

Ο κύριος στόχος του προγράμματος ΕΕΑ των ευρωπαϊκών σχολείων είναι να διασφαλιστεί ότι « οι μαθητές με ΕΕΑ, ανάλογα με τις ικανότητές τους και την κατάλληλη υποστήριξη, θα είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργητικά στην κανονική εκπαίδευση και στις κοινές δραστηριότητες της ηλικιακής ομάδας και της τάξης στην οποία ανήκουν ». Τούτο προϋποθέτει, ωστόσο, ελάχιστη εγγυημένη ενεργητική συμμετοχή του μαθητή στις συλλογικές γνωστικές δραστηριότητες.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι τα παιδιά με ΕΕΑ δεν μπορούν να γίνουν όλα δεκτά στο σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων, παρότι τα ευρωπαϊκά σχολεία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προς το σκοπό αυτό. Όπως προβλέπει το πρόγραμμα:

«Ένα σχολείο έχει το δικαίωμα να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο και να συστήσει στους γονείς να αναζητήσουν εναλλακτική λύση για την εκπαίδευση του παιδιού τους, σε καταλληλότερο και καλύτερο εξοπλισμένο ίδρυμα για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών του.»

1. Ρόλος της Επιτροπής

Όπως δήλωσε ο διαμεσολαβητής στην απόφασή του (3), η Επιτροπή δεν έχει ηγετικό ρόλο

στη διαδικασία λήψης αποφάσεων όσον αφορά το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων, δεδομένου ότι τα ευρωπαϊκά σχολεία διέπονται από διακυβερνητική συμφωνία. Στο Ανώτατο Συμβούλιο, όλα τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διαθέτουν από μία ψήφο. Η Επιτροπή συμμετέχει σε πολλές ομάδες εργασίας και επιτροπές που προετοιμάζουν τις συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου και είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε ευρωπαϊκού σχολείου.

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που προορίζεται για τους μαθητές με ΕΕΑ, η κύρια αποστολή της Επιτροπής είναι να παρακολουθεί από κοντά την πορεία της γενικής ένταξης των παιδιών με ΕΕΑ στα ευρωπαϊκά σχολεία και να παρέχει τα απαιτούμενα κεφάλαια. Παρότι δεν είναι μέλος της ομάδας για την πολιτική ΕΕΑ, που είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη του προγράμματος ΕΕΑ (4), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τα συμφέροντα όλων των μαθητών με ΕΕΑ στις συνεδριάσεις όλων των αρμόδιων επιτροπών, στις συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου και στις συνεδριάσεις των διοικητικών συμβουλίων των σχολείων. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο των διοικητικών συμβουλίων, η Επιτροπή τονίζει συστηματικά ότι δεν πρέπει να τίθενται ανώτατα όριο στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Σχολείων για τις δαπάνες που αφορούν τους μαθητές με ΕΕΑ. Η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι διατίθενται στα σχολεία όλα τα αναγκαία κεφάλαια για τις ώρες ΕΕΑ που θεωρούν αυτά απαραίτητες για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών με ΕΕΑ.

Η Επιτροπή δεν έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της συμβουλευτικής ομάδας (5) και δεν συμμετέχει ποτέ σε απόφαση που αφορά ένα συγκεκριμένο παιδί. Ωστόσο, η Επιτροπή ενημερώνει τους γονείς των παιδιών με ΕΕΑ για το πρόγραμμα ΕΕΑ, καθώς και για όλες τις προϋποθέσεις και επιπτώσεις του. Η Επιτροπή απαντά επίσης σε ερωτήσεις που της απευθύνουν προσωπικά οι γονείς από το τηλέφωνο, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με επιστολή και τους βοηθά να βρουν την καλύτερη δυνατή λύση για την εκπαίδευση του παιδιού τους.

Έχοντας πλήρη επίγνωση των αναγκών των οικογενειών, η Επιτροπή έχει ενθαρρύνει (και εξακολουθεί να ενθαρρύνει) τις Διευθύνσεις όλων των ευρωπαϊκών σχολείων να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την ένταξη, στο μέτρο του δυνατού, των μαθητών με ΕΕΑ. Κατά τις συνεδριάσεις των διοικητικών συμβουλίων των σχολείων, η Επιτροπή τονίζει συστηματικά ότι όλες οι δαπάνες για τους μαθητές με ΕΕΑ θα καλυφθούν από τον προϋπολογισμό, υπό την προϋπόθεση ότι το σχολείο θα ζητήσει επίσημα από την ίδια την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τις χρηματικές ελλείψεις.

1.1. Ετήσια έκθεση σχετικά με την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στα ευρωπαϊκά σχολεία (έκθεση σχετικά με τη στατιστική και ποιοτική ανάλυση της ένταξης των μαθητών με ΕΕΑ σε όλα τα ευρωπαϊκά σχολεία για το 2005/2006 (Φεβρουάριος 2007) (6)

Με απόφαση που έλαβε στη συνεδρίαση της 22ας και 23ης Μαΐου 2002 στη Νίκαια, το Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων ανέθεσε στην ομάδα πολιτικής ΕΕΑ (7), της οποίας η Επιτροπή δεν είναι μέλος, να υποβάλλει ετήσια έκθεση για τους μαθητές που καλύπτει η σύμβαση ΕΕΑ. Έκτοτε, η ομάδα πολιτικής ΕΕΑ εκπονεί και υποβάλλει στο Ανώτατο Συμβούλιο ετήσιες εκθέσεις για την πρόοδο της ένταξης των μαθητών με ΕΕΑ στο

σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων. Σε όλες τις προηγούμενες συνεδριάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου στις οποίες υποβλήθηκε η ετήσια έκθεση, η Επιτροπή επισήμανε ότι η έκθεση παρέχει στην ουσία την αριθμητική εικόνα της κατάστασης και ότι, επιπλέον, δεν παρουσιάζει πάντα ακριβή αριθμητικά στοιχεία. Η έκθεση δεν παρέχει λεπτομερή και εις βάθος ανάλυση και περιορίζεται στη διατύπωση ορισμένων συστάσεων προς τα σχολεία.

Κατά τη συνεδρίαση του Ανώτατου Συμβουλίου στη Λισαβόνα, στις 17 και 18 Απριλίου 2007, υποβλήθηκε η « *Ετήσια έκθεση για την ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ στα ευρωπαϊκά σχολεία* » για το σχολικό έτος 2005/2006. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η Επιτροπή επέστησε εκ νέου την προσοχή στην ανεπαρκή ποιότητα της έκθεσης των επιθεωρητών ΕΕΑ και ζήτησε να περιληφθεί στην έκθεση του επόμενου έτους διεξοδικότερη ανάλυση όσον αφορά τους αριθμούς και τους λόγους για τους οποίους ορισμένοι μαθητές εγκαταλείπουν το πρόγραμμα ΕΕΑ. Η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης ότι πρέπει να διατυπωθούν ορισμένες συστάσεις και να καθοριστούν κατευθύνσεις για όλα τα ευρωπαϊκά σχολεία και όχι μόνο για τα σχολεία των Βρυξελλών, ώστε να επιτραπεί στα ευρωπαϊκά σχολεία να βελτιώσουν την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ.

2. Η ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ

2.1. Οι δυνατότητες ένταξης

Οι δυνατότητες ένταξης ενός παιδιού ΕΕΑ σε ένα ευρωπαϊκό σχολείο εξετάζονται από συμβουλευτική ομάδα που απαρτίζεται από τον αναπληρωτή διευθυντή του σχολείου, τον υπεύθυνο επιθεωρητή ΕΕΑ, τους γονείς, τους δασκάλους και συνήθως έναν εξωτερικό ειδικό ιατρό. Η συμβουλευτική ομάδα διατυπώνει θετική ή αρνητική σύσταση για τις δυνατότητες ένταξης κάθε μεμονωμένου παιδιού με ΕΕΑ. Σε περίπτωση ευνοϊκής γνώμης, ο Διευθυντής του Σχολείου και οι γονείς του μαθητή ΕΕΑ εγκρίνουν και μπορούν να υπογράψουν ετήσια ανανεώσιμη σύμβαση (8). Σε περίπτωση αρνητικής γνώμης εκ μέρους της συμβουλευτικής ομάδας, το σχολείο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο και οι γονείς πρέπει να βρουν εναλλακτική εκπαίδευση για το παιδί τους. Στην περίπτωση αυτή, το σχολείο δίνει συμβουλές στους γονείς για τις άλλες δυνατότητες σχολικής εκπαίδευσης και τους βοηθά, στο βαθμό που είναι δυνατό, να βρουν το καταλληλότερο εκπαιδευτικό ίδρυμα για το παιδί τους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων παρέχει σχολική εκπαίδευση γενικού χαρακτήρα και όχι επαγγελματική ή τεχνική εκπαίδευση. Παρότι τα ευρωπαϊκά σχολεία καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εντάξουν στο σχολικό περιβάλλον όσο το δυνατό περισσότερα παιδιά με ΕΕΑ, υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί που δεν τους επιτρέπουν να εντάξουν όλα τα παιδιά με ΕΕΑ.

2.2. Η ετήσια σύμβαση

Η συμβουλευτική ομάδα μελετά με προσοχή κάθε νέα αίτηση εγγραφής ενός παιδιού με ΕΕΑ. Εξετάζει επίσης, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, την κατάσταση κάθε παιδιού ΕΕΑ ξεχωριστά, ώστε να επανεξετάσει τις δυνατότητες και/ή τους όρους ένταξής του και τροποποιεί ενδεχομένως τους όρους που έχουν τεθεί στην ετήσια ανανεώσιμη σύμβαση. Αν η συμβουλευτική ομάδα συνιστά την ένταξη, το σχολείο ορίζει ένα πρόγραμμα διδασκαλίας για κάθε μαθητή με ΕΕΑ. Ο κύριος στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι μαθητές με ΕΕΑ παρακολουθούν όσο το δυνατό περισσότερο το κανονικό πρόγραμμα σπουδών, πράγμα

που εγγυάται την καλύτερη ένταξή τους . Ενδεχομένως, η συμβουλευτική ομάδα προσαρμόζει το πρόγραμμα σπουδών και προτείνει μειωμένη ύλη.

«Τα παιδιά που γίνονται δεκτά σε ένα ευρωπαϊκό σχολείο ως μαθητές με ΕΕΑ καλύπτονται από ετήσια ανανεώσιμη σύμβαση, την οποία υπογράφουν οι γονείς τους και ο διευθυντής του σχολείου. Η σύμβαση διευκρινίζει τους όρους εγγραφής, το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό πρόγραμμα, την παιδαγωγική και χρηματική στήριξη που παρέχει το σχολείο, καθώς και το μερίδιο συμμετοχής των γονέων, εν γένει εκτός του σχολείου (9) ».

Η Επιτροπή είναι ενεργό μέρος του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε ευρωπαϊκού σχολείου, καθώς και του Ανώτατου Συμβουλίου, όπου συζητούνται όλες οι σημαντικές αλλαγές που επέρχονται στο πρόγραμμα ΕΕΑ. Απ' ό,τι γνωρίζει η Επιτροπή, δεν έχει γίνει καμία πρόταση για να μειωθεί ή να απαγορευθεί η συμμετοχή των γονέων στη συμβουλευτική ομάδα, ούτε έχει λάβει παράπονα των γονέων μαθητών με ΕΕΑ για μείωση του ρόλου τους ή απαγόρευση της παρουσίας τους στη συμβουλευτική ομάδα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η συμμετοχή των γονέων είναι πρωταρχικής σημασίας για το σύνολο της συμβουλευτικής ομάδας και, κυρίως, για την ευημερία των μαθητών.

Ο διαμεσολαβητής αναφέρει στην απόφασή του ότι οι γονείς των μαθητών με ΕΕΑ «εκφράζουν ανησυχίες για το γεγονός ότι η ετήσια ανανέωση των συμβάσεων με βάση τις οποίες καταρτίζονται τα προγράμματα για κάθε παιδί ΕΕΑ είναι πηγή αβεβαιότητας για την εξέλιξη της κατάστασης στο μέλλον (10) ». Εν προκειμένω, η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι η κατάσταση των μαθητών με ΕΕΑ πρέπει να παρακολουθείται με προσοχή, επειδή μπορεί να βελτιωθεί (μερικοί μαθητές με ΕΕΑ μπορεί να μην έχουν πλέον ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (11)) ή να επιδεινωθεί με την πάροδο του χρόνου . Η ανανεώσιμη ετήσια σύμβαση επιτρέπει στους γονείς και στο σχολείο να προσαρμόζουν το ενισχυτικό μάθημα ή το πρόγραμμα σπουδών για την καλύτερη δυνατή ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ . Η Επιτροπή θεωρεί ότι, με τον τρόπο αυτό, οι γονείς μπορούν να βρουν την καλύτερη δυνατή εκπαιδευτική λύση για το παιδί τους και ότι το σχολείο μπορεί να προσαρμόσει τη διδασκαλία στις διαφορετικές ανάγκες του μαθητή με την πάροδο του χρόνου.

2.3. Η ομάδα πολιτικής ΕΕΑ και ο ρόλος του επιθεωρητή ΕΕΑ

Το πρόγραμμα ένταξης προβλέπει δύο επιθεωρητές ΕΕΑ : έναν για τους μαθητές με ΕΕΑ της προσχολικής και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, και έναν για τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για να εναρμονίσει τις γνώμες που διατυπώνουν οι διάφορες συμβουλευτικές ομάδες, ο επιθεωρητής είναι παρών σε όλες τις συμβουλευτικές ομάδες και παρακολουθεί όλους τους φακέλους.

Για να εξασφαλιστεί ακόμη μεγαλύτερη αντικειμενικότητα του συστήματος, ζητήθηκε από το συμβούλιο επιθεώρησης να εκπονήσει έγγραφο που περιγράφει λεπτομερώς τους ελάχιστους κανόνες για όλους τους μαθητές (12) .

2.4. Ελάχιστοι κανόνες

Το 2005, το Ανώτατο Συμβούλιο κάλεσε μία ομάδα εργασίας να διατυπώσει τις προτάσεις της για το μέλλον των ευρωπαϊκών σχολείων. Στις συνεδριάσεις της 30 ης και 31 ης Ιανουαρίου 2007, το Ανώτατο Συμβούλιο συζήτησε το θέμα αυτό και πρότεινε στο συμβούλιο επιθεώρησης «να ορίσει σειρά ελάχιστων κανόνων σχετικά με την εκπαίδευση που παρέχεται σε κάθε παιδί και να εξετάσει αν πρέπει να ληφθούν επιπλέον μέτρα για να προαχθεί η αρχή της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς στα ευρωπαϊκά σχολεία (13) ».

Στις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας και στη συνεδρίαση του Ανώτατου Συμβουλίου, η Επιτροπή υποστήριξε την ιδέα να εκπονηθεί σειρά ελάχιστων κανόνων. Το έγγραφο αυτό θα δώσει σε κάθε μέρος που συμμετέχει στην ένταξη ενός παιδιού με ΕΕΑ σταθερή βάση και αντικειμενικούς κανόνες στους οποίους θα βασίζεται η εγγραφή ή η απόρριψη της εγγραφής κάθε παιδιού με ΕΕΑ.

3. Πρόοδος που έχουν σημειώσει τα ευρωπαϊκά σχολεία όσον αφορά την ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ

3.1. Αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ 3.1.1. Αριθμός των μαθητών με ΕΕΑ που έχουν ενταχθεί στα ευρωπαϊκά σχολεία

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση για την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στα ευρωπαϊκά σχολεία για το σχολικό έτος 2005/2006, η οποία εκπονήθηκε από τους επιθεωρητές ΕΕΑ και υποβλήθηκε στο Ανώτατο Συμβούλιο στη συνεδρίαση του Απριλίου 2007 (14), ο αριθμός των μαθητών με ΕΕΑ που έχουν ενταχθεί στα ευρωπαϊκά σχολεία αυξάνει από το ένα έτος στο άλλο. Κατά το σχολικό έτος 2004/2005, ο συνολικός αριθμός των μαθητών με ΕΕΑ ανερχόταν σε 274 (7 στην προσχολική εκπαίδευση, 165 στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και 102 στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Κατά το σχολικό έτος 2006/2007, ο συνολικός αριθμός ανήλθε σε 388 (21 στην προσχολική εκπαίδευση, 210 στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και 157 στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Από τη σύγκριση των αριθμών αυτών, προκύπτει συνολική αύξηση 41% (εγγραφή 114 νέων μαθητών με ΕΕΑ). Επιπλέον, ο αριθμός των μαθητών με ΕΕΑ αυξάνει σε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά σχολεία και σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Στην ίδια ετήσια έκθεση αναφέρεται ότι οι διαφορές σχετικά με τον αριθμό των μαθητών με ΕΕΑ από το ένα γλωσσικό τμήμα στο άλλο είναι καθαρά συμπτωματικές.

3.1.2. Αριθμός μαθητών που εγκαταλείπουν το πρόγραμμα

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση, το 16,3% των μαθητών με ΕΕΑ (63 στους 387) έχουν εγκαταλείψει τη σύμβαση. Προβάλλονται διάφορες εξηγήσεις επ'αυτού:

α) το 43,28% των γονέων (29 στους 67) αποφάσισε να βρει άλλο σχολείο για το (τα) παιδί(ιά) τους. Δυστυχώς, στην έκθεση δεν εξηγούνται οι λόγοι της απόφασης αυτής·

β) το 20,89% των αποχωρήσεων (14 στις 67) οφειλόταν σε αλλαγή εργασίας των γονέων και στη μετάθεσή τους σε άλλη πόλη, όπου ορισμένοι μαθητές με ΕΕΑ (ο ακριβής αριθμός τους δεν αναφέρεται) εντάχθηκαν στο ευρωπαϊκό σχολείο της νέας πόλης εγκατάστασης·

γ) το 8,95% των μαθητών με ΕΕΑ (6 στους 67) σημείωσαν πρόοδο που τους επέτρεψε να παρακολουθήσουν το κανονικό πρόγραμμα σπουδών χωρίς να έχουν πλέον ανάγκη κανενός είδους ειδικής βοήθειας·

δ) για το 26,88% των μαθητών με ΕΕΑ (18 στους 67), ο Διευθυντής του σχολείου, μετά από αρνητική γνώμη της συμβουλευτικής ομάδας, αποφάσισε να μην ανανεώσει τη σύμβαση ΕΕΑ. Η απόφαση αυτή βασίστηκε στην απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι μαθητές με ΕΕΑ πρέπει να είναι σε θέση να συμμετέχουν σε κάποιο ελάχιστο αριθμό γνωστικών δραστηριοτήτων και στο δικαίωμα του σχολείου να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο για την αντιμετώπιση των αναγκών ορισμένων μαθητών με ΕΕΑ.

Ός εκ τούτου, το 26,88% των μαθητών με ΕΕΑ πρέπει να βρουν άλλο, καταλληλότερο σχολείο, με εξειδικευμένο προσωπικό ικανό να ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Όσον αφορά το 26,88% των μαθητών με ΕΕΑ, των οποίων η σύμβαση ΕΕΑ δεν ανανεώθηκε, η Επιτροπή επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στην πρωτοβουλία της να καθορίσει σειρά ελάχιστων αντικειμενικών κανόνων (βλ. σημείο 2.4).

Το άλλο μέλημα της Επιτροπής αφορά το 43,28% των γονέων που αποφάσισαν να βγάλουν τα παιδιά τους από το σύστημα του Ευρωπαϊκού Σχολείου. Η Επιτροπή ζήτησε να γίνεται διεξοδικότερη ανάλυση των λόγων των αποχωρήσεων αυτών στις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις για την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ. Χάρη στην ανάλυση αυτή, η Επιτροπή θα μπορέσει να προωθεί και να υποστηρίζει καλύτερα, στα αρμόδια συμβούλια και επιτροπές, τις απαιτούμενες βελτιώσεις και προσαρμογές του προγράμματος ΕΕΑ.

3.2. Προϋπολογισμός για την ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ 3.2.1. Προϋπολογισμός

Η Επιτροπή ζητεί από τα ευρωπαϊκά σχολεία να υποβάλουν εκτίμηση των επιχορηγήσεων που θα χρειαστούν για το επόμενο σχολικό έτος. Κάθε φορά που ήταν αναγκαίο να χορηγηθούν σε ένα ευρωπαϊκό σχολείο επιπλέον πιστώσεις, οι οποίες δεν είχαν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό, η Επιτροπή ήταν πάντα σε θέση να ανταποκριθεί σε σχετικό αίτημα των σχολείων. Πράγματι, η Επιτροπή υποστηρίζει την πολιτική που ακολουθούν τα ευρωπαϊκά σχολεία για την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ, εφόσον η συμβουλευτική επιτροπή ΕΕΑ θεωρεί ότι η ένταξή τους είναι εφικτή. Για πληροφοριακούς λόγους, το 2007 οι πιστώσεις που προβλέπονταν για τους μαθητές με ΕΕΑ στον προϋπολογισμό των ευρωπαϊκών σχολείων ανέρχονταν σε 2 785 927 ευρώ.

3.2.2. Εγκαταστάσεις και υλικές πτυχές

Όλες σχεδόν οι εγκαταστάσεις των ευρωπαϊκών σχολείων έχουν μελετηθεί κατά τρόπο ώστε να επιτρέπουν την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ με ειδικές σωματικές ανάγκες (για παράδειγμα στην Καρλσρούη έχει κατασκευαστεί κεκλιμένο επίπεδο· στη Φρανκφούρτη, έχει τοποθετηθεί ανυψωτικό μηχάνημα στην τουαλέτα για τη μετακίνηση μιας μαθήτριας με ΕΕΑ από την αναπηρική της πολυθρόνα). Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση, δεν προβλέπεται πάντα στα σχολεία μεγαλύτερος αριθμός μικρών αιθουσών για ατομική εργασία με τους μαθητές με ΕΕΑ. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου κάθε σχολείου, η Επιτροπή τονίζει ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια, ακόμη και αν χρειαστεί να γίνουν

προσαρμογές στις σχολικές εγκαταστάσεις, για να διευκολυνθεί όσο το δυνατό περισσότερο η ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ.

3.2.3. Επιστροφή των εξόδων ειδικής εκπαίδευσης για μαθητές με ΕΕΑ

Όταν ένα ευρωπαϊκό σχολείο δηλώνει ότι δεν είναι σε θέση να εντάξει έναν μαθητή με ΕΕΑ στο σύστημα του Ευρωπαϊκού Σχολείου και ο μαθητής με ΕΕΑ εγγράφεται σε ειδικό σχολείο, οι γονείς μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να ζητήσουν την επιστροφή των σχολικών διδάκτρων. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται το άρθρο 76 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τα άρθρα 30, 71 και 98 του καθεστώτος λοιπού προσωπικού των ευρωπαϊκών οργάνων. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους όρους και την επιστροφή των εξόδων μπορείτε να ανατρέξετε στην ιστοσελίδα του Διαδικτύου " http://www.cc.cec/pers_admin/social_bxl/social/funds_fr.html#4 " και στις διοργανικές κατευθυντήριες γραμμές που τροποποιήθηκαν τελευταία την 1 η Μαΐου 2004.

Το θέμα της πλήρους επιστροφής των εξόδων εκπαίδευσης όλων των παιδιών του προσωπικού της ΕΕ με ΕΕΑ που αποκλείονται από το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων λόγω του βαθμού αναπηρίας τους συζητήθηκε στη 249η συνεδρίαση του Σώματος των Προϊσταμένων Διοίκησης, στις 12 Σεπτεμβρίου 2007. Στη συνεδρίαση αυτή, αποφασίστηκε ότι η «Comité de Préparation pour les Affaires Sociales» θα πρέπει να εκτιμήσει τις επιπτώσεις που ενέχει για τα κοινοτικά όργανα μια τέτοια πλήρης επιστροφή.

3.3. Μέθοδοι διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς

Όσον αφορά τις μεθόδους διδασκαλίας για όλους, στο πρόγραμμα ΕΕΑ διευκρινίζονται τα εξής:

Για μια πραγματική ένταξη, πρέπει να χρησιμοποιούνται, σε όλες τις δραστηριότητες, μέθοδοι διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς, που συμβιβάζονται όσο το δυνατό περισσότερο με τις ικανότητες των μαθητών αυτών. Ένα υπερβολικό ποσοστό εξατομικευμένης εκπαίδευσης αποτελεί μια νέα μορφή αποκλεισμού που διαχωρίζει και στιγματίζει τους μαθητές αυτούς. Γι'αυτόν ακριβώς τον λόγο, είναι επιθυμητό, στο βαθμό που είναι δυνατό, οι δάσκαλοι των ενισχυτικών μαθημάτων ή οι δάσκαλοι των μαθητών με ΕΕΑ να βοηθούν τους μαθητές μέσα στην ίδια την τάξη στην οποία έχουν ενταχθεί».

Στην ομάδα εργασίας για το μέλλον των ευρωπαϊκών σχολείων, η Επιτροπή υποστήριξε την ιδέα να εκτιμηθεί ο βαθμός στον οποίο χρησιμοποιούνται οι παιδαγωγικές μέθοδοι ένταξης στα ευρωπαϊκά σχολεία. Στη συνεδρίαση του Ιανουαρίου 2007, το Ανώτατο Συμβούλιο πρότεινε στο συμβούλιο επιθεώρησης «να εξετάσει κατά πόσο είναι αναγκαίο να ληφθούν επιπλέον μέτρα για την προώθηση της αρχής των μεθόδων διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς στα ευρωπαϊκά σχολεία.» (15) Τα αποτελέσματα της εκτίμησης αυτής δεν είναι ακόμη διαθέσιμα.

3.4. Συντονισμός των περιπτώσεων μαθητών με ΕΕΑ 3.4.1. Έναρξη πειραματικού σχεδίου για τη δημιουργία κέντρου τεκμηρίωσης ΕΕΑ

Στην ομάδα εργασίας για το μέλλον των ευρωπαϊκών σχολείων, η Επιτροπή υποστήριξε την ιδέα προώθησης ενός πειραματικού σχεδίου για τη δημιουργία κέντρου τεκμηρίωσης ΕΕΑ. Το κέντρο αυτό θα παρέχει σε όλα τα ευρωπαϊκά σχολεία συστάσεις και συμβουλές ώστε να διευκολύνεται όσο το δυνατό περισσότερο η ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ. Το Ανώτατο Συμβούλιο, στη συνεδρίαση του Ιανουαρίου 2007, πρότεινε την ιδέα αυτή στο Συμβούλιο Επιθεωρητών και περιμένει τη γνώμη του επί του θέματος αυτού (16) .

3.4.2. Ο συντονιστής ΕΕΑ

Κάθε σχολείο διαθέτει ορισμένο χρόνο για το συντονισμό ΕΕΑ. Ο χρόνος συντονισμού ΕΕΑ αφιερώνεται στα ακόλουθα καθήκοντα: κατάρτιση φακέλων για κάθε περίπτωση, καταγραφή σημειώσεων κατά τις συνεδριάσεις των συμβουλευτικών ομάδων, σύνταξη της σύμβασης, παρακολούθηση των διαφορών υποθέσεων, σύνδεση με τον αρμόδιο επιθεωρητή για περιπτώσεις ΕΕΑ.

Εναπόκειται στη Διεύθυνση του σχολείου να αποφασίσει αν πρέπει να οριστεί συντονιστής ΕΕΑ ή να κατανεμηθεί ο χρόνος συντονισμού ΕΕΑ μεταξύ διαφόρων συναδέλφων. Η Επιτροπή δεν παρεμβαίνει στις αποφάσεις της Διεύθυνσης του σχολείου σχετικά με το θέμα αυτό. Στο σχολείο Brussels I-Uccle, για παράδειγμα, δύο άτομα μοιράζονται το συντονισμό ΕΕΑ στο πλαίσιο των καθηκόντων τους: ένα από αυτά έχει αναλάβει το συντονισμό των φακέλων ΕΕΑ της προσχολικής και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και ένα άλλο έχει αναλάβει τους φακέλους ΕΕΑ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Συμπέρασμα

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο αριθμός των μαθητών με ΕΕΑ που έχουν ενταχθεί στα ευρωπαϊκά σχολεία έχει αυξηθεί αισθητά από τη στιγμή που τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα ΕΕΑ. Όπως γίνεται εξάλλου φανερό, η Επιτροπή έχει διαθέσει τα κεφάλαια που απαιτούνται για να μπορέσουν τα ευρωπαϊκά σχολεία να εντάξουν στο σχολικό περιβάλλον όσο το δυνατό περισσότερους μαθητές με ΕΕΑ. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αναλύει με προσοχή τους λόγους για τους οποίους ορισμένοι μαθητές εγκαταλείπουν το πρόγραμμα ΕΕΑ και να ζητεί συστηματικά από την ομάδα πολιτικής ΕΕΑ που είναι αρμόδια για την ετήσια έκθεση να απαντά στις ερωτήσεις της σχετικά με το θέμα αυτό.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συμμετέχει δραστήρια στο διάλογο για τη βελτίωση της πολιτικής σχετικά με τους μαθητές με ΕΕΑ και περιμένει με μεγάλο ενδιαφέρον την αντίδραση του συμβουλίου επιθεώρησης σχετικά με τη θέσπιση σειράς ελάχιστων κανόνων, καθώς και τη γνώμη του ίδιου συμβουλίου σχετικά με το πειραματικό σχέδιο για τη δημιουργία κέντρου τεκμηρίωσης ΕΕΑ. Περιμένει επίσης την απάντηση του Συμβουλίου των Επιθεωρητών για το κατά πόσο είναι αναγκαίο να γίνουν περαιτέρω αξιολογήσεις σχετικά με τις μεθόδους διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει τα συμφέροντα των παιδιών με ΕΕΑ στο Ανώτατο Συμβούλιο και στα Διοικητικά Συμβούλια των σχολείων. Όσον αφορά το πρόγραμμα ΕΕΑ, ο πρώτος στόχος της Επιτροπής ήταν και θα είναι η ευημερία και η πρόοδος των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

(1) Ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στα Ευρωπαϊκά Σχολεία, σχετ.: 2003-D-4710-en-6. Το έγγραφο

αυτό καταργεί το έγγραφο του 1999 (σχετ. 811-D-1999).

(2) Σχετικά με την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ, βλέπε σημείο 2 της παρούσας ανάλυσης.

(3) Απόφαση για την έρευνα ιδίας πρωτοβουλίας, σχετ. ΟΙ/3/2003/JMA, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (με ημερομηνία 4 Ιουλίου 2007).

(4) Σχετικά με την ομάδα πολιτικής ΕΕΑ και το ρόλο των επιθεωρητών ΕΕΑ, βλ. σημείο 2.3 της παρούσας ανάλυσης.

(5) Σχετικά με την ένταξη των παιδιών με ΕΕΑ, βλ. σημείο 2.1 της παρούσας ανάλυσης.

(6) Σχετ.: 2007-D-431-en-2.

(7) Σχετικά με την ομάδα πολιτικής ΕΕΑ και το ρόλο των επιθεωρητών ΕΕΑ, βλ. σημείο 2.3 της παρούσας ανάλυσης.

(8) Σχετικά με την ετήσια συμφωνία, βλ. σημείο 2.2 της παρούσας ανάλυσης.

(9) Βλ. σημείο 4.1, 1 η περίπτωση, του εγγράφου για την ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ στα Ευρωπαϊκά Σχολεία (σχετ.: 2003-D-4710-en-6).

(10) Βλ. σημείο 5.5, δεύτερη περίπτωση, της απόφασης ιδίας έρευνας ΟΙ/3/2003/JMA σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(11) Βλ. σημείο 3.1.2 γ) της παρούσας ανάλυσης.

(12) Όσον αφορά τους ελάχιστους κανόνες, βλ. σημείο 2.4 της παρούσας ανάλυσης.

(13) Βλ. σημείο X (iii) των αποφάσεων του Ανώτατου Συμβουλίου, της 30 ής και 31ης Ιανουαρίου 2007 (σχετ.: 2007-D-282-en-1.)

(14) Βλ. σημείο 1.1 της παρούσας ανάλυσης.

(15) Βλέπε σημείο X (iii) των αποφάσεων του Ανώτατου Συμβουλίου, της 30 ής και 31 ης Ιανουαρίου 2007 (Σχετ.: 2007-D-282-en-1.).

(16) Βλ. σημείο X, δεύτερη παράγραφο, των αποφάσεων του Ανώτατου Συμβουλίου της 30 ής και 31 ης Ιανουαρίου 2007.